

Vejen Sogneraads Beslutning om Vandværk og Vandtaarn

fra

VEJEN SOGN I MALT HERRED
ET STYKKE KULTURHISTORIE

TREDIE HEFTE / FRA 1870 TIL 1920

VED SØREN ALKÆRSIG

UDGIVET AF ET UDVALG / VEJEN MCMXL (1940)

Mens denne Udvikling foregik (Beslutning om at bygge Vejen nye Elektricitetsværk) var der ogsaa *andre* Planer oppe, idet man i lang Tid tænkte paa et *Gasværk* i Forbindelse med et Vandværk.

Vejen nye Elektricitetsværk i Lindegade 10

1912 overtog det staaende Elektricitetsudvalg alle herhen hørende Arbejder og Planer. Det blev altsaa Elektricitetsværket, der først blev gennemført, men de andre to Værker var ikke derfor opgivet, navnlig ikke Vandværket, som der ogsaa var haardt Brug for.

Allerede 1909 blev der i Sogneraadet fremlagt en Opfordring fra en Del Beboere om at fremme denne Sag, og Vandværksudvalget fik Bemyndigelse til at lade foretage nogle Undersøgelser og Forarbejder. Et Aar senere, 8. November 1910, blev der fremlagt en Adresse fra over 100 Borgere med Opfordring til Sogneraadet om at fremme Vandværket i Forbindelse med et Gasværk. Der blev ogsaa holdt nogle Møder derom, der blev nedsat nyt Udvalg, som drøftede Tilbud fra forskellige Firmaer, og der var i det hele stærk Stemning for begge Dele.

Læge Teilmann lagde ved Mødet 30. Oktober dog stærkest Vægt paa Vandværket, idet han ikke var i Tvivl om, at en Tyfusepidemi i 1909 havde sin Grund i det datidige Vand, som man overalt maatte nøjes med.

2 Alligevel er man 3 Aar efter (Mødet 15. Juli 1913) ikke naaet videre end til at se paa Gas- og Vandværkerne i Aabyhøj, Brabrand og Viby. Og da Belysningsspørgsmaalet imidlertid fra 1. Maj s. A. var bleven løst, og der iøvrigt var haardt Brug for Kommunens Penge andre Steder, saa svækkedes Interessen for Vandværket for en lang Tid.

Imidlertid havde man altsaa fremdeles daarligt Vand, ialfald i de almindelige Brønde. Derimod havde Undersøgelser af Jørgen Pedersen paa Ladelund kemiske Laboratorium allerede 1909 vist, at der baade ved Mejeriet og Elektricitetsværket fandtes godt Vand. Om Boringens Dybde og Vandets Mængde siges intet, men det sidste maa, at dømme efter de senere Boringer, have været utilfredsstillende. Der skulde altsaa ret store Bekostninger til, før man naaede ned til et godt vandførende Lag.

Men i 1922 blev det alligevel Alvor. Den 12. Juni d. A. indstillede Elektricitetsudvalget, „at Sogneraadet vedtager at bygge et Vandværk paa Grundlag af fremlagte Overslag og Beskrivelse af Ingeniør Haar og Øllgaard, Varde". Firmaet er gaaet ind paa at godtgøre Byens Foreninger deres Forarbejder og Undersøgelser med 750 Kr. Der maa altsaa være gjort ikke saa lidt af den Slags; bl. a. er der ogsaa gjort et stort Arbejde for Tilslutning, idet der er tegnet 400 Lejligheder i 300 Ejendomme + 100 ekstra Haner, og der vil endda kunne regnes med ikke saa lidt mere. Det blev vedtaget at bemyndige Udvalget til at foretage det fornødne til Sagens Realisation og at søge Amtets Tilladelse til det nødvendige Laan, 225.000 Kroner. Værket kostede 229.148 Kr.

Der blev omkring Elektricitetsværket foretaget 4 Boringer. Til næsten 30 Meters Dybde udelukkende i Ler eller Mergel, først derunder begyndte de vandførende Sandlag, men først ved omkring 50 Meter tilstrækkelig vandførende. Boringer ved Mejeriet og „Alfa" havde dengang givet ganske lignende Resultater, mens Boringer ved „Alfa" i 1924 mærkeligt nok viste udelukkende Sand ned til et stærkt vandførende Lag i 50 Meters Dybde.

Selve Vandværket er bygget i Tilslutning til Elektricitetsværket, medens Vandtaarnet blev bygget paa Højderne vest for den gamle By, vistnok netop paa den Plads, hvor *Bavnehøjen* i sin Tid har ligget. Paa Grund af denne Beliggenhed ønskede man fra flere Sider, at Taarnet arkitektonisk skulde passe til og være en Pryd for Landskabet. Af Sognesædets Forhandlinger 9. Oktober 1922 ses det, at dels Kommunen og dels private har tegnet Penge i dette Øjemed.